

KINH VÔ ÚY THỌ SỞ VẤN ĐẠI THỪA

QUYỂN TRUNG

Lại nữa, này trưởng giả! Đại Bồ-tát quán sát thân này, ban đầu do đâu mà có?

Nghĩa là thân này do tinh cha huyết mẹ hợp lại mà có, lại do thọ nhận các thức ăn uống. Thức ăn vào rồi lại biến hoại, tích tụ liên tan nát, nhờ vào sự tiêu hóa, lưu thông, thấm nhuần cơ thể, cuối cùng trở lại bất tịnh. Sau đó, hỏa đại tăng mạnh, nấu đốt biến thành chín. Cuối cùng trở về phong lực, do phong lực này có phần biến thành chất cặn bã, phần khác lưu thông thấm nhuần cơ thể. Chất cặn bã là phần đại tiểu tiện. Phần lưu thông thấm nhuần gọi là máu, máu biến thành thịt, thịt thành mỡ, mỡ thành xương, xương thành tủy, tủy thành tinh v.v... mới thành thân bất tịnh này.

Bồ-tát quán thân bất tịnh này nên mới tư duy: Thân này do nhiều thứ tập hợp, tên gọi, tướng trạng khác nhau, nghĩa là: ba trăm xương, sáu mươi mỡ lá và mỡ nước, hợp lại thành bốn trăm mạch máu, chín trăm gân, mười sáu xương sườn.

Lại có ba việc: bên trong là các bộ phận sinh tạng thực tạng, và ruột có mười sáu ruột quấn nhau, hai ngàn năm trăm mạch máu thông suốt nhau, một trăm lẻ bảy đốt, tám mươi vạn ức lỗ chân lông, đầy đủ năm căn, chín lỗ, bảy tạng, đầy đầy những thứ bất tịnh. Tủy có một vốc, não một vốc, mỡ có ba vốc, đàm ẩm có sáu vốc, cặn bã có sáu vốc. Nhờ phong lực, máu lưu thông có một đầu. Như vậy tất cả đều đầy đầy. Có bảy mạch nước vây quanh và các chất bổ. Bên trong, hỏa đại tăng mạnh, đốt, nấu làm cho nóng bức, mệt nhọc, mồ hôi trong thân chảy ra. Các tướng như vậy rất khó thấy được.

Thân thể bất tịnh, ô uế như vậy, làm sao có thể phát sinh tâm tham ái được. Như người đi xin, được đồ vật rồi lại bỏ đi. Lại như xe lớn chở đồ rất nặng. Chỉ có người trí hiểu rõ các pháp nên biết như

vậy.

Đức Phật liền nói kệ tụng:

*Thân này hợp nhiều thứ bất tịnh
Người ngu không trí, không biết rõ
Phát sinh mạnh mẽ tâm tham ái
Như bình dơ vỡ nhiều hôi thối.
Tai, mắt, miệng, mũi đều ô uế
Làm sao có thể thơm sạch được?
Ghèn, nước dãi, cứt rầy, nước mũi
Các trùng ô uế sao ưa mến?
Ví như người ngu lấy than củi
Ra sức mài dũa muốn làm trắng
Than hết, mỏi mệt, không thể trắng
Vô trí tham vọng cũng như vậy.
Như người ý muốn được thanh tịnh
Phần nhiều lo trau chuốt thân này
Trăm cách tắm gội và thoa hương
Chết rồi thân rã thành bất tịnh.*

Bấy giờ, Đức Thế Tôn lại bảo Vô Úy Thọ và năm trăm trưởng giả:

–Các trưởng giả nên biết! Đại Bồ-tát muốn chứng đạo quả Bồ-đề vô thượng, nên quán sát thân này có bốn mươi bốn tướng.

Thế nào là bốn mươi bốn?

Nghĩa là: Đại Bồ-tát quán sát thân này thật là đáng chán bỏ.

Bồ-tát quán thân không thể ưa thích vì không ích lợi gì.

Bồ-tát quán thân rất là hôi dơ, máu mủ chảy tràn.

Bồ-tát quán thân thật không bền chắc, cuối cùng bị tan hoại.

Bồ-tát quán thân thể tánh suy yếu, gân xương liền nhau.

Bồ-tát quán thân bất tịnh, ô uế thường chảy.

Bồ-tát quán thân như huyễn, phàm phu ngu muội phát sinh tướng đối trá, loạn động.

Bồ-tát quán thân nhiều chỗ rỉ ra, vì có chín lỗ thường chảy rỉ.

Bồ-tát quán thân lửa đốt hừng hực, nghĩa là lửa tham thiêu đốt, lửa sân dữ dội, lửa si làm mê ám.

Bồ-tát quán thân thường bị lưới tham, sân, si, lưới ái che phủ liên tục.

Bồ-tát quán thân là nơi các lỗ nướng vào vì chín lỗ và các lỗ chân lông khắp thân thường rỉ ra chất bẩn.

Bồ-tát quán thân nhiều loại khổ não vì bốn trăm lẻ bốn bệnh nặng thường tăng làm tổn hoại.

Bồ-tát quán thân là hang ổ chứa tám vạn bốn ngàn hộ trùng.

Bồ-tát quán thân vô thường, cuối cùng cũng trở về sự chết.

Bồ-tát quán thân là vật vô tri, đối với pháp không biết gì.

Bồ-tát quán thân như đồ dùng, do các duyên hợp thành, cuối cùng cũng tan hoại.

Bồ-tát quán thân bị bức bách vì nhiều sự ưu não.

Bồ-tát quán thân không chỗ hưởng đến, vì cuối cùng bị già chết.

Bồ-tát quán thân hay che giấu, làm những việc dối trá.

Bồ-tát quán thân như đất, khó bằng phẳng.

Bồ-tát quán thân như lửa vì ham mê sắc nên bị ràng buộc.

Bồ-tát quán thân không nhằm chán vì chạy theo năm dục.

Bồ-tát quán thân tan hoại vì bị phiền não làm chướng ngại.

Bồ-tát quán thân không có phần vị nhất định, tùy theo lợi ích mà biểu hiện sự tiếp thu.

Bồ-tát quán thân không có duyên nào chính phụ, vì không có nguồn gốc.

Bồ-tát quán thân như ý giọng ruổi vì các duyên tác ý quán xét.

Bồ-tát quán thân lúc xả bỏ, cuối cùng ném ra bãi tha ma.

Bồ-tát quán thân bị thú dữ ăn thịt, chim thú, sói ăn nuốt.

Bồ-tát quán thân như ánh hiện ở trong mâm gương đồng, gân xương nối tiếp nhau.

Bồ-tát quán thân không có gì luyến tiếc, lúc trút hơi thở cuối cùng máu mủ chảy tràn.

Bồ-tát quán thân tham đắm vị ngon ngọt của thức ăn uống, do ăn uống mà tồn tại.

Bồ-tát quán thân cực nhọc, không lợi ích gì vì pháp vô thường sinh diệt.

Bồ-tát quán thân như bạn ác, sinh các tà kiến.

Bồ-tát quán thân như kẻ sát hại, càng gặp nhiều càng tăng thêm khổ.

Bồ-tát quán thân là pháp khổ, bị ba khổ bức bách, là: hành khổ, hoại khổ, khổ khổ.

Bồ-tát quán thân là tập hợp các khổ, năm uẩn xoay chuyển, không có chủ thể.

Bồ-tát quán thân không được tự tại, do các duyên hợp thành.

Bồ-tát quán thân không thọ mạng, xa lìa tướng nam nữ.

Bồ-tát quán thân là không tịch, do các uẩn, xứ, giới hợp thành.

Bồ-tát quán thân là hư giả, như mộng.

Bồ-tát quán thân không thật vì như huyễn.

Bồ-tát quán thân tán loạn như sóng nắng.

Bồ-tát quán thân là giống ruồi, như tiếng vang.

Bồ-tát quán thân do hư vọng sinh, như hình bóng.

Này trưởng giả! Do quán sát bốn mươi bốn tướng nơi thân như vậy, nên Đại Bồ-tát lúc quán sát sự ưa thích đối với thân, sự luyến tiếc đối với thân, sự chấp ngã đối với thân, sự ái nhiễm đối với thân, sự tích chứa đối với thân, sự đắm chấp đối với thân đều đoạn trừ tất cả.

Do đó, sự ưa thích đối với mạng, sự luyến tiếc đối với mạng, sự ái nhiễm đối với mạng, sự tích chứa đối với mạng, sự chấp ngã đối với mạng, sự đắm chấp đối với mạng, cho đến nhà cửa, vợ con, quyến thuộc, thức uống ăn, y phục, xe cộ, giường tòa, châu báu, của cải, lúa gạo, hương hoa, đèn đuốc v.v..., tất cả những vật dụng hoặc ưa thích, hoặc đắm trước, hoặc chấp ngã sở, hoặc ái nhiễm, hoặc tích chứa, hoặc đắm chấp cũng đều đoạn trừ hết tất cả.

Do đối với thân, mạng có thể xả bỏ, cho đến tất cả vật dụng ưa thích cũng đều xả bỏ, như vậy mới có thể viên mãn sáu Ba-la-mật-

đa.

Này trưởng giả! Đại Bồ-tát do có thể viên mãn các pháp Ba-la-mật đa nên có thể mau chứng quả Bồ-đề vô thượng.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn muốn lặp lại ý nghĩa này, liền nói tụng:

*Nên biết thân người rất khó được
 Chớ vì thân này tạo các tội
 Vất bãi tha ma, sói ăn thịt
 Hoàn toàn thân này là đồ bỏ.
 Người ngu vô trí thường động loạn
 Đối thân hư giả sinh tham ái
 Thân này khó điều, luôn chống trái
 Ngày đêm chịu khổ không ngừng nghỉ.
 Thân này đau khổ thường sinh bệnh
 Thân này đầy dẫy thứ bất tịnh
 Chịu đói khát, luôn làm khổ não
 Người trí nào lại sinh tham ái?
 Thân này như đất rộng không chủ
 Như bạn ác ngu si sinh ái
 Do thân này phát sinh các tội
 Cuối cùng tự chịu các khổ đau.
 Thân không bền chắc như kim cương
 Chớ vì thân này tạo các tội
 Người trí nên tu nhân thắng phước
 Đối pháp Phật phát sinh tịnh tín.
 Thân này không lâu, chỉ lo dưỡng
 Y phục, hương thơm, thức ăn uống
 Rốt cuộc tan hoại, chỉ tạm thời
 Việc làm vọng động uống thán ngày.
 Trải qua trăm kiếp khó gặp được
 Bạc Đại Mâu-ni hiện ở đời
 Mau đối pháp Phật sinh tịnh tín*

*Chớ ở đường ác chịu sợ hãi.
Giả sử sống đến ngàn ức tuổi
Còn phải chớ nên sinh tham ái
Huống là thọ không đầy trăm tuổi
Sao sinh tham ái, không nhàm chán?
Hoặc có người ăn chơi phung phí
Không nghĩ thân này thật khó được
Nhóm họp lại vui chơi ca hát
Đối với vui chơi cầu hoan lạc.
Tập hợp tài bảo có vui gì
Giữ gìn, luyến tiếc, khổ não tăng
Phàm phu thấp kém sinh vui vẻ
Người có trí xa lìa tham đắm.
Giàu sang không thật, như mộng huyễn
Người ngu tâm ý luôn giống ruồi
Sát-na hủy hoại, sát-na thành
Người trí nào lại sinh tham ái?*

